

SÈRIE 5

Cal respondre 5 preguntes repartides en tres exercicis. L'exercici 1 consta d'un text i tres preguntes. Els altres dos exercicis tenen una sola pregunta cadascun. Cada exercici inclou dues opcions diferenciades. Les dues opcions de cada exercici tenen les mateixes característiques.

Hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre les diferents preguntes. Els criteris que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegeixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Exercici 1

Pregunta I

Explicar breument el contingut del text.

[2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostrï que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 60 i 100 paraules en l'opció A, i entre 80 i 120 paraules en l'opció B) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi de tot el text. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicat, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees, sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció A)

Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees que s'indiquen a sota:

- (i) L'utilitarisme defensa, igual que fan altres teories morals, que moltes vegades cal sacrificar-se pel bé dels altres.
- (ii) L'utilitarisme defensa que sacrificar-se pels altres és un bé quan contribueix a la felicitat general, però no és un bé si això no passa: no és que, per si mateix, sacrificar-se pels altres ja sigui un bé. Per a que sigui un bé, aquest sacrifici ha de o contribuir directament a la felicitat general o contribuir a que es doni quelcom que, al seu torn, promou la felicitat general.

Opció B)

Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les dues idees següents:

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria TEI. Criteri específic d'avaluació

(i) La possibilitat que pugui estar somniant fa posar en dubte allò que creiem sobre el món sensible i per tant allò que estudia la física i altres ciències empíriques, però la hipòtesi del somni no posa en dubte les veritats més generals, com ara les veritats de les matemàtiques.

(ii) Tot i així no puc estar segur ni tan sols de les proposicions sobre matemàtiques i altres afirmacions generals, perquè me les podria estar fent creure un ésser maligne i molt poderós que em volgués enganyar.

En totes dues opcions, l'avaluació de la pregunta I s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera coherent les idees que s'hi indiquen.

Pregunta II

Explicar el **significat** de termes o expressions.

[1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostrï la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

- a) **Felicitat**: plaer i absència de dolor.
- b) **Mitjans**: aquelles coses que serveixen per poder obtenir-ne una altra.

Opció B)

- a) **Magnitud**: quantitat numèrica, que vol permetre mesurar els diferents graus en que es poden donar certes propietats.
- b) **Certesa**: es creu o es coneix quelcom amb *certesa* quan l'evidència que es té per creure-ho fa que no sigui possible que sigui fals.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi.

[3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que sàpiga indicar quin paper juga aquesta afirmació particular en el conjunt del pensament de l'autor i com aquesta afirmació es justifica a partir d'allò que l'autor defensa. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A)

La màxima puntuació requeriria:

(i) Formular i explicar què diu el principi Utilitarista. S'ha d'actuar de forma que es maximitzi allò que és bo per ell mateix. La única cosa que és bona per ella mateixa és la felicitat. Concepció de la felicitat com a plaer i absència de dolor. La felicitat que importa no és (només) la de qui fa l'acció, sinó la de totes les persones que es veuran afectades per l'acció, a curt i a llarg termini.

(ii) Segons el principi utilitarista, doncs, si en una situació puc maximitzar la felicitat general, fent una acció que em suposa un sacrifici per a mi personalment, tinc l'obligació, encara que em suposi un sacrifici, de fer aquesta acció.

(iii) Ara bé, el que fa que, en la situació descrita, jo m'hagi de sacrificar no és que l'autosacrifici sigui quelcom valuós per ell mateix, sinó el fet que, en aquell cas concret, fer aquest sacrifici contribueix a la promoció de la felicitat general, que és la única cosa que té valor per ella mateixa.

Opció B)

La màxima puntuació requeriria referir-se a:

- (i) El projecte de Descartes de dubte metòdic.
- (ii) Els arguments per dubtar d'allò que ens diuen els sentits, que es basen en que a vegades aquests ens enganyen.
- (iii) L'argument del somni, i com aquest no sembla aplicar-se a les veritats més generals.
- (iv) L'argument del geni maligne.
- (v) Explicar breument com Descartes resol el dubte: (a) Descartes arriba a una primera veritat "jo penso, jo existeixo", (b) La claredat i distinció com a marques del coneixement segur, (c) Descartes pretén provar l'existència de Déu (no és pertinent per aquesta resposta que s'entri a descriure cap d'aquestes proves), (d) La bondat i omnipotència de Déu com a garants del coneixement.

• En les dues opcions, l'avaluació de la pregunta I s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer la seva explicació distingint el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera coherent les idees que s'hi indiquen.

Exercici 2

Comparar o relacionar un concepte o idea de l'autor amb un altre.

[2 punts]

El concepte o idea de l'autor que cal comparar serà un concepte o idea que apareix en les lectures proposades, però no cal que aparegui en el text de l'examen. En qualsevol cas, serà un concepte o idea de l'autor que es relaciona directament amb algun dels problemes tractats en els textos seleccionats.

Cal tenir en compte:

- a) La identificació adequada i precisa de les dues concepcions que s'han de comparar.
- b) El contrast pertinent dels dos termes de la comparació.

En qualsevol cas: **l'alumne/a és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions de manera prèvia i independentment de la comparació i després establir la comparació, o fer la caracterització de les dues posicions de forma implícita en termes de les diferències i de les semblances mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions —qualsevol d'elles— i descriure l'altra per contrast.** Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Exercici 3

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi.

[2 punts]

Es tracta d'avaluar una tesi, un argument o una afirmació que estarà relacionada amb alguns dels problemes tractats per l'autor, però que pot no estar directament vinculada amb la temàtica del text. En aquesta pregunta l'estudiant ha d'intentar justificar la seva posició a favor o en contra de l'afirmació fent-ne una valoració personal (la resposta pot també consistir a explicar, de forma raonada, per què de fet no està ni a favor ni en contra de l'afirmació).

Es tracta que l'estudiant faci l'esforç d'**argumentar** d'una **forma personal, clara i coherent** a favor o en contra de la tesi.

D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte a l'hora d'avaluar aquesta pregunta, ni tampoc el fet que l'alumne/a ignori arguments històricament importants.

Caldrà valorar, doncs:

- (a) El grau de comprensió que es demostrï de la tesi que cal discutir.
- (b) La coherència de les raons que l'estudiant doni, ja sigui a favor o en contra de la tesi, i la claredat de la seva exposició.

És important que l'alumne/a no es limiti a fer afirmacions, sinó que ofereixi raons o consideracions per mirar de donar suport a allò que afirma.

En tots dos casos, i especialment en el cas de l'Opció B, serà meritori que l'alumne/a mostri una bona comprensió de la situació (o de l'argument) que se li demana que consideri i avaluï.